УДК 343.985(477)

Юлія Володимирівна ГОЛУБ,
курсант навчального взводу ПМПі-15-1 факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету Державної фіскальної служби України;

Тетяна Романівна СКРИПЛЮК,
курсант навчального взводу ПМПі-15-1 факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету Державної фіскальної служби України

Науковий керівник:
Марина Миколаївна ДОМБАЙ,
старший викладач кафедри фінансових розслідувань факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету Державної фіскальної служби України

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧОГО ТА ОПЕРАТИВНОГО ПІДРОЗДІЛІВ У ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ

Проблема взаємодії слідчого та оперативного підрозділів правоохоронних органів є актуальною, оскільки саме від ефективної співпраці даних підрозділів залежить ефективне виконання безпосередньої спільної для них правоохоронної функції. Порядок взаємодії вищеназваних підрозділів закріплений законодавцем, а саме в кримінальному процесуальному законі, законодавстві про оперативно-розшукову діяльність, а також відомчими нормативно-правовими актами.

Слід відзначити, що з прийняттям нового кримінального процесуального кодексу України (13 квітня 2012 р. № 4651-VI) [1] механізм співпраці слідчого з працівниками оперативних підрозділів зазнав суттєвих змін. В даному аспекті варто особливо звернути увагу на введення законодавцем в систему слідчих дій негласних (розшукових) дій. Проте, законодавець не дає чіткого визначення поняття «взаємодія» роботи слідчих та оперативних підрозділів у процесі досудового розслідування безпосередньо в кримінальному процесуальному законодавстві, але дане

© Голуб Ю. В.,
Скриплюк Т. Р., 2017

визначення законодавець використовує в наступних законах України: «Про оперативно-розшукову діяльність» (п. 5 ст. 7), «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» (розд. 5). Саме це дає чітке розуміння особливості співпраці даних підрозділів та її відмінність від співпраці за характером, визначеним як «взаємозв'язок» , «узгоджені дії», «сприяння», «надання допомоги» та ін.

Щодо характеру взаємодії слідчого та оперативного підрозділів серед науковців не має єдиної думки. Найбільш розширено та повно характеристику процесу співпраці слідчого та оперативного підрозділів надає пропозиція розуміння поняття «взаємодія», як погодженої діяльності слідчого та оперативних підрозділів [2, с. 385]. З уточненням, про погодженість діяльності за метою, місцем і часом [3, с. 6].

У процесі розслідування злочинів однією з найважливіших видів взаємодії є, саме погоджена робота слідчого та оперативного підрозділів, бо виступає необхідною умовою успіху розслідування злочинів.

Тепер детально слід звернути увагу, що головним завданням взаємодії слідчих та оперативних підрозділів є вирішення завдань визначених в ст. 2 КПК України.

Для вирішення даних завдань, які стоять в рамках досудового розслідування, умовно виділяють процесуальні, ті що визначені у кримінальному процесуальному законодавстві, та непроцесуальні (організаційні), які регулюються відомчими нормативно-правовими актами та нормами службової етики, виробленими практикою форми взаємодії.

Процесуальна форма взаємодії здійснюється шляхом надання слідчим доручення на виконання дій оперативним працівникам. Початок досудового розслідування згідно чинного кримінального процесуального законодавства покладається на слідчого, відповідно до підп. 1 п. 2 ст. 40, і оскільки в підп. 2 п. 2 ст. 40 визначено, що слідчий органу досудового розслідування уповноважений проводити слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії, у випадках передбачених КПК, як наслідок виникає і повноваження ініціативи співпраці з оперативними підрозділами за дорученням у письмовій формі, відповідно до п. 1 ст. 41 КПК України.

Одними з найважливіших різновидів форм взаємодії слідчого з оперативними підрозділами, можна виділити:

- передавання слідчому матеріалів про виявлені шляхом оперативно-розшукових заходів ознаки кримінального правопорушення;
- проведення оперативно-розшукових заходів у провадженні, у якому не встановлено особу, котра вчинила кримінальне правопорушення;
- виконання доручень слідчого щодо проведення слідчих (розшукових) і негласних слідчих (розшукових) дій;
- здійснення заходів щодо встановлення особи підозрюваного (розшуку) після зупинення досудового розслідування;
- привід підозрюваного, обвинуваченого, свідка [4, с. 2].

Доручення слідчого є обов'язковим до виконання оперативними підрозділами.

Також серед форм взаємодії виділяють не процесуальні (організаційні), які сприяють більш раціональному та ефективному використанню процесуальних.

Отже, в процесі здійснення досудового розслідування слідчий не може поєднувати в своїй роботі процесуальних та оперативно-розшукових функцій, що безпосередньо зазначено в законі. Таким чином, слідчий не має втручатися в оперативно-розшукову діяльність, а оперативний співробітник в досудове розслідування. Належним чином налагоджена взаємодія допомагає оптимізувати й органічно поєднати використання можливостей органів досудового розслідування та оперативних підрозділів під час кримінального провадження, завдяки чому досягається швидкість, повнота й неупередженість розслідування злочинів і вирішуються інші завдання, визначені у ст. 2 КПК України.

Список бібліографічних посилань

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17 (дата звернення: 23.10.2017).

2. Матусовський Г. А. Основи взаємодії та інформаційного забезпечення в методиці розслідування злочинів // Криміналістика : підручник / В. М. Глібко, А. Л. Дудніков,

В. А. Журавель та ін. ; за ред. В. Ю. Шепітька. Київ, 2001. 684 с.

3. Чувилев А. А. Взаимодействие следователей органов внутренних дел с милицией. М., 1981. 80 с.

4. Щербина Л. І. Взаємодія органів досудового слідства з оперативними підрозділами. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція.* 2015. № 14. Т. 2.

Одержано 28.10.2017

УДК 343.985(477)

Андрій Васильович ГОМОН,
курсант навчального взводу ПМП-14-4
Університету Державної фіскальної служби України

Науковий керівник:
Марина Миколаївна ДОМБАЙ,
старший викладач кафедри фінансових розслідувань
факультету підготовки, перепідготовки
та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції
Університету Державної фіскальної служби України

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ З МЕТОЮ ПРОТИДІЇ ПРОЯВАМ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

На сьогоднішній день є досить актуальною проблема інформаційного забезпечення правоохоронних органів в Україні. Це обумовлено тим, що новітні технології, як невід'ємна частина науково-технічного прогресу, відіграють все більшу роль у житті і діяльності суспільства, визначаються нові цілі та завдання діяльності правоохоронних органів у сфері боротьби зі злочинністю та правопорушеннями, а також захисту прав і свобод українського суспільства в цілому й окремих його членів, що обумовлюють необхідність вдосконалення наявних і розробки нових методів і засобів її здійснення.

Дослідження щодо процесу розвитку інформаційних технологій, аналітичної розвідки, проблематики взаємодії

© Гомон А. В., 2017